

RIIPPUVUUSTYÖN KOKEMUS- ASiantuntijuuden HYÖDYNTÄMINEN POHTEELLA

Kirsi Jylkkä-Karppinen, sh, Päihdehuollon avopalvelut

KOKEMUSASIAN- TUNTIJA

Omakohtainen kokemus esimerkiksi päihdeongelmasta/läheisenä olemisesta, rikollistaustasta, peliriippuvuudesta tai palvelujen käyttämisestä

Kuntoutuminen on edennyt hyvin ja henkilö on koulutettu tehtävään

Työskentelee suhteessa ihmisiin, joilla on samankaltaisia kokemuksia

Omakohtainen kokemus siitä miltä kamppailu ”tuntuu” ja miten siitä voi selviytyä

KOULUTUS JA TYÖN TEKEMINEN

KOULUTUS

- Oulussa 1. koulutus v. 2015 A-klinikan ja Redi 64:n asiakkaille
- v. 2018 -> koulutus lähes vuosittain avopäihdepalveluiden ja Verton yhteistyönä

KOULUTETUT

Valmistuneita 7-13 henkilöä/ryhmä, osa ei ole tehnyt työtä

KOULUTUS

- Valmiutta arvioidaan haastattelemalla
- Tapaamiset 6 x 6 h 1-2 vk välein
- Vakiintunut sisältö
- Valmistunut saa Paikko-osaamistodistuksen, jota voi hyödyntää opinnoissa sosiaali- ja terveysalalla

TEHTÄVIIN OHJAUTUMINEN

Pohteen alueella avopäihdepalveluiden työntekijän kautta, muualta käsin Verton kautta

POHTEELLA TYÖSKENTELEY

- Ammattilaisen työparina yksilötyötapaamisissa
- Ammattilaisen rinnalla ryhmätyössä
- Itsenäisen vastaanoton pitäjänä
- Myös mukana kehittämistyössä, hankkeissa ja niiden suunnittelussa asiakaslähtöisyyden näkökulmasta

AMMATTILAISTEN KOKEMAT HYÖDYT

- Kokemusasiantuntija toimii työntekijän ja asiakkaan välissä, edistämässä luottamusta
- Ammattilainen saa työparin riippuvuuden kokeneesta ihmisestä, mikä täydentää opittua tietoa
- Ammattilainen saa lisää tietoa ja ymmärrystä
- Asiakastyö tehostuu, kun pyrkimyksenä on saada asiakkaan mielessä ”muutoksen siemen itämään”
- Palvelu on edullista, helppoa ja joustavaa, ohjausta saa päihdepalveluiden työntekijältä

ASIAKKAIDEN SAAMIA HYÖTYJÄ

- Kokemusasiantuntija on puolueeton kuuntelija
- Kokemusasiantuntija on tukea antava vertainen, joka on jo edennyt pitkälle kuntoutumisessaan
- Asiakas saa näkökulmia riippuvuuteensa ja mikä voisi auttaa kuntoutumisen alkuun
- Kahdenkeskinen tapaaminen antaa mahdollisuuden puhua riippuvuudesta ilman painetta viranomaisen läsnäolosta
- Tapaaminen voi vähentää stigman tunnetta ja voimaannuttaa
- Kokemusasiantuntijan tapaaminen on asiakkaalle aina ilmaista

KOKEMUSASIAN TUNTIJAPALVELUN KÄYTTÄMINEN TYÖPARITYÖSKENTELYSSÄ

YHTEYS PÄIHDEPALVELUIHIN

Mikä yhdistää kokemusasiantuntijaa ja asiakasta?
Ammattilainen saa yhteystiedot ja sopii ajan kokemusasiantuntijan + asiakkaan kanssa. Saa myös ohjeistuksen tapaamiseen valmistautumista varten.

ENNEN ASIAKASTAPAAMISTA

Ammattilainen täyttää Pohteen alueelle laaditut sopimus- ja palkkiokaavakkeet kokemusasiantuntijan kanssa ja ottaa kopion verokortista, antaa 2 bussilippua ja kertoo lyhyesti asiakkaasta.

ASIAKAS- TAPAAMISESSA

Ammattilainen on koko ajan läsnä ja taustatukena. Kokemusasiantuntija kertoo tarinansa (n. 20 min), minkä jälkeen asiakas voi esittää kysymyksiä. Kokonaiskesto n. 45 min.

ASIAKKAAN LÄHDETTYÄ

Ammattilainen käy lyhyen purkukeskustelun kokemusasiantuntijan kanssa. Ammattilainen lähettää lomakkeet eteenpäin omassa yksikössä sovitulla tavalla.

KOKEMUSASIAANTUNTIJAN ITSENÄISELLE VASTAANOTOLLE OHJAUTUMINEN

YHTEYS PÄIHDEPALVELUIHIN

Päihdepäivystyksen tai oman työntekijän kautta, vastaanottoaikoja on n. 1 x kk, 2 x 1 h aika.

ENNEN ASIAKASTAPAAMISTA

Asiakas tulee sovittuna aikana Päihdepäivystyksen aulaan, ei ilmoittaudu koneella. Jos ei pääse, peruu aikansa Päihdepalveluiden sihteerin numeroon.

ASIAKAS- TAPAAMISESSA

Kokemusasiantuntija tapaa asiakkaan yksin, kertoo tarinansa. Asiakas voi kysellä ja kertoa itsestään sen verran kuin haluaa. Tapaamisesta ei tule kirjausta.

ASIAKKAAN LÄHDETTYÄ

Päihdepalvelut hoitavat purkukeskustelun kokemusasiantuntijan kanssa sekä palkkiokäytännöt.

MIHIN PALVELU SOPII?

- Pyydetään aina ensin asiakkaan lupa
- Lastensuojelun asiakastapaamiset
- Eri ikäisten asiakkaiden sosiaalityö, mt-työ
- Ryhmien vetämiseen työpariksi
- Muut asiakas-/potilastilanteet
- Pohteen omat koulutukset, teemapäivät

MITÄ PALVELU MAKSAA?

Työparityöskentely yksilökäynnillä tai ryhmän vetämisessä: 30 €/tunti + 2 bussilippua matkakorvauksena

Asiakas tapaa kokemusasiantuntijan tämän itsenäisellä vastaanottoajalla:
Palkka maksetaan lyhytaikaisen työsuhteen sopimuksella päihdepalveluiden kautta

Pohteen yksiköissä palkkiokäytännöt ovat yhteneväiset, 3. sektorilla voidaan sopia paikkakohtaisesti myös muista käytännöistä

POHTEEN JA VERTON YHTEISTYÖ

Kokemusasiantuntijoiden kouluttaminen ja toiminnan koordinoiminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja järjestön kesken on epätavallista, mutta hedelmällistä

Tavoitteena on saada kokemusasiantuntijuutta vielä enemmän kiinteäksi osaksi riippuvuustyötä, sillä se täydentää ammattilaisten työpanosta erityislaatuaisella tavalla

Hyvinvointialueen toimijoiden yhteistyö 3. sektorin kanssa edistää hoidon jatkumoa, tehostaa julkisia palveluita ja monipuolistaa hoitoa

KOKEMUSASIAINTUNTIJUUDEN MERKITYS KASVAA OSANA SOTE-PALVELUITA

Osallisuuden lisääminen mielenterveys- ja päihdetyössä

Hyvinvoinnin lisääminen, syrjinnän vähentäminen

Kokemusasiantuntijuudella nähdään olevan keskeinen osa palveluiden suunnittelussa ja stigman vähentämisessä

Huomioitu riippuvuus- ja mielenterveystyön strategioissa niin Suomessa, kuin kansainvälisestikin

KIITOS

Kirsi Jylkkä-Karppinen, sairaanhoitaja
Päihdehuollon avopalvelut
044-703 6178
kirsi.jylkka-karppinen@pohde.fi

Johanna Saarela, sosiaaliohjaaja
Päihdehuollon avopalvelut
040-537 6981
johanna.saarela@pohde.fi